

Nefsin sabırla imtihanı

Afyonkarahisar'dan Hasan Koç: “21. Söz’de Üstad Hazretleri, ‘Cenâb-ı Hakkın sana verdiği sabır kuvvetini, eğer yanlış yolda dağıtmazsan, her meşakkate ve her musîbete kâfi gelebilir. Ve o kuvvetle dayan.’ 1 diyor. Bu cümlede geçen, sabır kuvvetini sağa sola dağıtmak nasıl olur? Açıklar mısınız?”

Bahsettiğiniz cümle, Yirmi Birinci Sözün Birinci Makamı Üçüncü İkaz’ında geçiyor. Üçüncü İkaz, namaza karşı tembellik gösteren nefse sabır dersi veriyor.

Nefis sabırsızdır.

Namazı terk edişinin bir sebebi de sabırsızlığıdır.

Oysa bilir ki, namazın mükâfatı çok büyüktür ve doğrudan cennettir.

Öyle bir cennet ki, tam da nefsin arzuladığı damak tadına uygun!

Namazsızlığın da cezası ve pişmanlığı çok büyüktür.

Nefis bunu bilir; ama bu kâr etmez!

Nefis yine de namaza karşı ihmalkârdır.

Peki, sorun nerede?

Sorun, nefsin sabırsızlığındadır.

Nitekim bu bahsin başındaki soru da sabırsızlıkla ilgilidir.

Orada nefis diyor ki: “Namaz iyidir. Fakat her gün her gün beşer defa kılmak çoktur.

Bitmediğinden usanç veriyor.”

Üçüncü İkaz’da Bediüzzaman bir tesbit yapıyor: Nefsin elinde muazzam bir sabır kuvveti vardır. Şu ân’a kâfi gelir.

İnsan ruhundaki büyük sabır kuvveti, şu an verilen her türlü derde, acıya, kedere, sıkıntıya, üzüntüye dayanmaya yeterlidir.

Ama insan sabır kuvvetini sağa ve sola, yani geçmişe ve geleceğe dağıtıyor.

Hazırda bir kuvvet kalmıyor.

Bu durumda insan, hazırdaki bir acıya, derde ve sıkıntıya dayanamıyor, of of çekiyor.

Yorgun ve bitkin düşüyor.

Meselâ şu vakit, diyelim öğle vakti...

Öğle namazını kılmak, bakıyorsunuz nefse sıkıntı veriyor!

Oysa neden sıkıntı veriyor? En fazla on dakikalık bir ibadet değil mi bu?

Mükâfatı da fevkalâde büyük değil mi?

Evet! Her şeye evet!

Ama nefis diyor ki: “Namaz iyidir iyi olmasına; ama şu kadar zamandan beri namaz kılıyorsun!”

—Böylece nefis, hazır sabrının bir kısmını geçmişe dağıtmış oldu.-

Başka?

“Daha da bitmedi!”

Daha?

“Ömür boyu da kılacağım diyorsun!”

Sonra?

“Buna dayanılır mı? Bunun bir sonu olmalı!”

-Nefis, sabrının önemli bir kısmını da böylece geleceğe gönderiyor.

Hazırda dayanacak gücü ve kuvveti kalmıyor.

Nefis, kendisinin ebedî dünyada yaşayacağını vehmediyor ve eldeki hazır sabır kuvvetini dağıtıyor.

Oysa Bediüzzaman, menfaatperest nefse burada önemli menfaatlerini hatırlatıyor:

Öncelikle, geçmişte şu kadar namaz kılmış ise, bunun zahmeti bitmiş, yorgunluğu gitmiş, sevabı ve rahmeti kalmıştır.

Bunun için nefsin eyvah etmesi çok yersizdir!

Çünkü sevaba ve feyze eyvah edilmez; bilâkis memnun olunur!

Memnun olduğu dakikada sabrı da bundan güç kazanacaktır.

Gelecek zamana gelince...

Ömür boyu namaz kılacağım diye hayıflanmak yine akıl kârı değildir.

Çünkü ömür dediğin nedir ki?

Ömrün ne kadar bilir misin?

Hem, gelmemiş zaman için şimdiden hayıflanmak akıllı bir iş midir?

Bediüzzaman diyor ki: “Gelecek günler ise, madem gelmemişler, şimdiden düşünüp usanmak ve fütur getirmek, aynen o günlerde açlığı ve susuzluğu ile bugün düşünüp, bağırıp çağırmak gibi bir divaneliktir.

Madem hakikat böyledir, âkıl isen, ibadet cihetinde yalnız bugünü düşün. Ve ‘Onun bir saatini ücreti pek büyük, külfeti pek az, hoş ve güzel ve ulvî bir hizmete sarf ediyorum’ de. O vakit senin acı bir füturun, tatlı bir gayrete inkılâp eder.” 2

Dipnotlar:

1- Sözler, (yeni tarz) s. 426.

2- Sözler, (yeni tarz) s. 427.